

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9033 af 27/01/2011 (Historisk)

Afgørelse af klage - Påbud om rodemateriale i svinestalde

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Fødevaremin.,
Fødevare- og Veterinærklager, Sagsnr. 6457/905

Afgørelse af klage – Påbud om rodemateriale i svinestalde

Resumé

Plantedirektoratet havde påbudt en svinebedrift at give svinene rodemateriale på gulvet i stalde. Plantedirektoratet begrundede afgørelsen med, at der manglede rodemateriale og, at nogle pinde i rør ikke var rodemateriale, da de ikke lå på gulvet.

Fødevare- og Veterinærklager stadfæstede påbuddet. Justitsministeriet og Fødevarestyrelsen havde i en vejledning fortolket kravet om rodemateriale. Rodemateriale skal ligge på gulvet. Vi lagde vægt på, at påbuddet var i overensstemmelse med denne fortolkning. Vi fandt også, at Justitsministeriet og Fødevarestyrelsen havde fortolket loven og EU-direktivet korrekt.

Svinerådgivning Vest
Att.: H. Bech Pedersen og J. Rodenberg
Birk Centerpark 24, Birk
7400 Herning

Den 27. januar 2011
Sagsnr.: 6457/905
Ref.: KFAL
Tlf.: 33951411

Påbud om rodemateriale i svinestalde fastholdes

I har i brev af 1. juli 2010 klaget på vegne af NN over påbud af 4. juni 2010 fra Plantedirektoratet om at sørge for rodemateriale i svinestalde.

Fødevare- og Veterinærklager har behandlet klagen og fastholder afgørelsen.

NN skal derfor følge fødevareregionens afgørelse. Det betyder bl.a., at NN skulle have efterkommet påbuddet inden den 28. juni 2010.

Sammendrag

Svin skal tildeles rodemateriale på gulvet. Dette var ikke sket i nogle klimastalde. Påbuddet var derfor korrekt. Plantedirektoratets påbud er i overensstemmelse med den fortolkning, der er beskrevet i vejledningen om beskæftigelses- og rodemateriale.

I kan læse mere om afgørelsen nedenfor.

Oplysninger i sagen

Påbud om at sørge for rode- og beskæftigelsesmateriale i svinestalde

Plantedirektoratet påbød i brev af 4. juni 2010 NN bl.a. at sørge for

- rodemateriale i klimastalden ved siden af »nurseafdelingen«, og
- rodemateriale i de nye klimastalde.

Påbuddet er givet på baggrund af tilsyn i bedriften den 19. maj 2010, hvor det bl.a. blev konstateret, at der manglede

- Rodemateriale i klimastalden ved siden af »nurseafdelingen«.
- Rodemateriale i de nye klimastalde. Der var pinde i rør.

Påbuddet er begrundet med, at alle svin skal have adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for rodemateriale og, at dette manglede i de to stalde. Kravet er et supplement til øvrige krav om foranstaltninger, der skal hindre halebidning mv.

Plantedirektoratet henviste til § 20, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af svin¹⁾.

Fristen for at efterkomme påbuddet var den 28. juni 2010.

Det fremgik af påbuddet, at NN var partshørt mundtligt under tilsynet om det kommende påbud og, at han bl.a. havde forklaret nogle af de påtalte forhold med mangel på personale.

I klager på vegne af NN

I klagede i brev af 1. juli 2010 på vegne af NN. I anførte bl.a.:

- Fødevarerregionen har i en anden sag godkendt pinde i lodrette rørholdere som tilstrækkeligt rode- og beskæftigelsesmateriale.
- I står uforstående over for den ændrede praksis om vurdering af, hvorvidt pinde i holder/rør er defineret som rodemateriale.
- Det er kritisabelt, at Plantedirektoratets kontrol ikke er koordineret med fødevarerregionen.

I sender supplerende bemærkninger

I sendte i brev af 31. august 2010 flere bemærkninger til klagen.

I skrev bl.a. følgende:

- I klager over, at pinde i rør ikke kan godkendes som rode- og beskæftigelsesmateriale, men kun som beskæftigelsesmateriale.
- I mener, at eksempler og antagelser i vejledningen og forarbejderne til § 5 i lov om smågrise, avls- og slagtesvin²⁾ ikke begrunder, hvorfor pinde i rør ikke efterkommer grisenes naturlige rodeadfærd. En gris ved ikke om den roder med pinde i rør eller kun beskæftiger sig med pinde i rør.
- Pinde i rør holder sig mere rene end pinde, der ligger på gulvet i en kæde.
- Pinde i rør er det bedste rodemateriale i stalde, hvor der ikke bruges strøelse.

Plantedirektoratet forklarer praksis

Plantedirektoratet forklarede i brev af 12. juni 2010 til NN praksis vedrørende rode- og beskæftigelsesmateriale.

Plantedirektoratet oplyste, at der ikke var sket nogen ændring af praksis, der fremgår af Justitsministeriets vejledning om beskæftigelses- og rodemateriale³⁾. Det fremgår af vejledningen, at rodemateriale skal tildeles og ligge på gulvet. Pinde i rør/holdere opfylder derfor udelukkende kravene til beskæftigelsesmateriale. Det nævnte eksempel fra Fødevarestyrelsens kontrol må skyldes en fejl.

Anmeldelse til politiet

Plantedirektoratet har den 14. juli 2010 anmeldt det manglende rodemateriale i de nye klimastalde til politiet som en overtrædelse af § 20, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Fødevarer- og Veterinærklagers begrundelse for afgørelsen

Påbuddet var korrekt, da der manglede rodemateriale

Svin skal tildeles rodemateriale på gulvet. Dette var ikke sket i nogle klimastalde. Påbuddet var derfor korrekt.

Regelhenvisningen var ikke korrekt

Plantedirektoratet henviste i påbuddet til § 20, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af svin. Dette er ikke den korrekte henvisning, da der findes en regel, der mere specifikt gælder for smågrise, avls- og slagtesvin. Hjemmelen for påbuddet skal ændres til § 5 i lov om smågrise, avls- og slagtesvin.

Ordlyden i de to regler er dog – i det væsentlige – identisk. De to regler skal således også fortolkes på samme måde. Den forkerte henvisning har derfor ikke konsekvenser for vurderingen af, om påbuddet er korrekt. Påbuddet er fortsat korrekt.

Lovens krav om rodemateriale er fortolket i vejledning

Justitsministeriet og Fødevarestyrelsen har fortolket vejledning om beskæftigelses- og rodemateriale. Det fremgår bl.a., at

»det må antages, at det manipulerbare materiale skal tildeles på gulvet, hvor dyrene kan rode i det, hvis det skal opfylde kravet om beskæftigelses- og rodemateriale.«

Det fremgår af Sammenfatningen i vejledningen (skema), at reb på gulvet kan være beskæftigelses- og rodemateriale, mens reb, der ikke ligger på gulvet alene kan være beskæftigelsesmateriale.

Fødevare- og Veterinærklager finder, at Plantedirektoratets påbud er i overensstemmelse med den fortolkning, der er beskrevet i vejledningen.

Praksis og fortolkning ændres ikke af enkelte tilsyn

I oplyser, at fødevareregionen i en anden sag godkendte pinde i lodrette rørholdere som tilstrækkeligt rode- og beskæftigelsesmateriale. Vi har ikke tilstrækkelige oplysninger om dette tilsyn til at kunne vurdere, om de faktiske omstændigheder var sammenlignelige med jeres.

Uanset om dette eventuelt skulle have været tilfældet, kan dette ikke føre til andet resultat i jeres tilfælde. Påbuddet er således korrekt, uanset, om der i et andet konkret tilfælde ikke er givet påbud i en sammenlignelig situation. Praksis og fortolkning ændres ikke af enkelte tilsyn, der kan være konkret begrundede eller eventuelt skyldes en fejl.

Vejledningen fortolker loven korrekt

Vi finder, at fortolkningen i vejledningen af rodemateriale er korrekt. Dette er begrundet i ordlyden i EU-direktivet, loven samt de oplysninger og overvejelser, der fremgår af bemærkningerne til det lovforslag, der siden blev vedtaget som lov om smågrise, avls- og slagtesvin.

Vejledningen er i overensstemmelse med intentioner i loven og direktivet

På baggrund af ordlyden i direktiv, lov samt bemærkningerne i lovforslaget finder Fødevare- og Veterinærklager, det er korrekt at fortolke kravet om rodemateriale således, at det skal være materiale, der ligger på gulvet, så svinene kan rode i det. Vi lægger herunder vægt på det, der fremgår af formålet med kravene bl.a., at dyrene skal kunne rode i materialet på gulvet.

Loven

Det fremgår af § 5 i lov om smågrise, avls- og slagtesvin, at

»Smågrise, avls- og slagtesvin skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.«

Følgende fremgår bl.a. af forslaget til lov om smågrise, avls- og slagtesvin, Almindelige bemærkninger, pkt. 3.4. Justitsministeriets overvejelser⁴⁾ :

»Justitsministeriet er endvidere enig med arbejdsgruppen i, at det på baggrund af de nyeste forskningsresultater og den praktiske erfaring, der efterhånden er opnået, er muligt at lave regler om fast eller drænet guld, så svinene får mulighed for at ligge på et mere komfortabelt lejeareal. Det vil efter Justitsministeriets opfattelse være et betydeligt dyrevelfærdsmæssigt fremskridt, idet der også herved skabes mulighed for at tildele dyrene rode- og beskæftigelsesmateriale.

...

Endelig finder Justitsministeriet, at også smågrise, avls- og slagtesvin bør have adgang til halm eller andet materiale, der kan tilgodese deres behov for at rode og undersøge.«

Det fremgår endvidere af lovforslaget, at loven ikke blot skal gennemføre et EU-direktiv⁵⁾, men skal have regler, der er af mere indgribende betydning.

Ændring af EU-direktivet skærper reglerne

§ 5 fik den gældende ordlyd efter en ændring af loven i 2003⁶⁾. Ændringen gennemførte to ændringer af EU-direktivet. Efter ændringen svarer loven på dette punkt i det store hele til direktivet.

Det fremgår af det ændrede direktiv samt lovforslaget⁷⁾, at svin skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde materiale, som de kan undersøge og rode i⁸⁾, såsom halm hø, træ m.v.

Forhold vi ikke har vurderet

Vi har ikke med denne afgørelse sagt, at pinde i rør ikke må bruges. Det fremgår af bilaget til vejledningen, at f.eks. træklodser, der ikke ligger på gulvet kan anvendes i stierne, men at de alene kan være beskæftigelsesmateriale.

Vi har ikke med denne afgørelse vurderet, om det er dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt at anvende pinde i kæder. Vi henviser herved til jeres brev af 31. august 2010, hvor I oplyser at pinde i kæder ofte giver skader på grisene.

I kan ikke klage over Fødevare- og Veterinærklagers afgørelse til anden administrativ myndighed.

Venlig hilsen

Kirsten Falkum

Fuldmægtig, cand.jur.

Plantedirektoratet modtager kopi af denne afgørelse.

- 1) Bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, med senere ændringer
- 2) Lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin.
- 3) Vejledning af 29. maj 2006 om beskæftigelses- og rodemateriale.
- 4) Forslag L 37 (1999-2000) til lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin, vedtaget som lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin.
- 5) Rådets direktiv 91/630/EØF af 19. november 1991 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (er nu kodificeret i Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave)).
- 6) Lov nr. 295 af 30. april 2003.
- 7) Forslag L 116 (2002-03) til Lov om ændring af lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte og lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin, vedtaget som lov nr. 295 af 30. april 2003.
- 8) Direktivet på engelsk: ... pigs must have permanent acces to a sufficient quantity of material to enable proper investigation and manipulation activities.